Svar på fullmäktigemotion / Sandningsfria gång- och cykelleder i staden

Stadsfullmäktige 08.12.2025 § 138

Kristdemokraternas fullmäktigegrupp lade fram följande fullmäktigemotion:

”Sparkstöttingen är ett färdmedel som håller på att försvinna från stadsbilden. Det har blivit omöjligt att åka med spark på vintern när alla vägar sandas nästan omedelbart. Det är inte heller lätt att dra barn i pulka eller kälke i centrum.

Vi föreslår att staden utreder om det går att lämna vissa utvalda gång- och cykelleder osandade så att man kan ta sig fram smidigt med spark eller pulka. På huvudlederna, t.ex. längs Sundet, skulle det vara enkelt att genomföra detta genom att sanda på ena sidan av Sundet och lämna andra sidan osandad. På bredare gång- och cykelleder kunde ett alternativ vara att sanda ena halvan av vägen. En sådan lösning kräver att allmänheten informeras om det och att man sätter upp skyltar på de ställen där staden inte har sandat. En sådan förändring kunde medföra kostnadsbesparingar och minska behovet av att avlägsna sand och därmed minska mängden gatudamm på våren. Det skulle eventuellt också frigöra resurser för bättre halkbekämpning på övriga leder. Förändringen skulle också göra det lättare för både aktiva invånare och äldre personer att vara fysiskt aktiva på ett mångsidigt och miljövänligt sätt.

Bilaga A Undertecknad fullmäktigemotion

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade anteckna motionen i sitt protokoll och ge den till stadsstyrelsen för behandling.

Stadsstrukturnämnden 21.10.2026 § 150

Beredning

vägmästare Kari Pihlajamäki

I fullmäktigemotionen föreslås att staden ska utreda möjligheten att lämna utvalda gång- och cykelleder eller delar av dem osandade vintertid, så att man tryggt och smidigt kan färdas med sparkstötting eller dra pulka.

Staden har granskat det förslag som framförs i motionen. Att förbättra förutsättningarna för att använda sparkstötting och att skapa fler möjligheter för vintermotion är målsättningar som i sig är värda att understöda. Det finns dock betydande lagstiftningsmässiga och trafiksäkerhetsrelaterade utmaningar när det gäller det praktiska utförandet. Tidigare skapade snörikare vintrar och ett längre bestående snötäcke på cykellederna bättre förutsättningar för

exempelvis sparkåkning. Förändrade väderförhållanden och temperaturer som växlar kring nollstrecket har med tiden ökat behovet av halkbekämpning och därmed försämrat förutsättningarna för exempelvis sparkåkning.

Lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden ålägger kommunen att sköta vinterunderhållet av gator, cykelleder samt kombinerade gång- och cykelleder. En väsentlig del av vinterunderhållet är halkbekämpning. Underhållsnivån ska uppfylla de krav som trafiksäkerheten ställer, och lederna ska vara säkra för alla användargrupper.

Det förfarande som föreslås i motionen, där ena sidan av leden eller en del av den avsiktligt lämnas osandad, skulle öka risken för halkolyckor och andra olyckor. Fotgängare och cyklister behöver vid användningen av lederna röra sig mellan olika delar av leden, till exempel vid omkörningar och möten. Risken som uppstår till följd av osandade avsnitt kan därför inte begränsas enbart till dem som använder sparkstötting eller pulka.

Om en halkolycka skulle inträffa på en sträcka som avsiktligt lämnats osandad, kunde det vara svårt för staden att visa att den uppfyllt sitt lagstadgade underhållsansvar. Staden måste kunna påvisa att halkbekämpningen har skötts på behörigt sätt med beaktande av väderförhållandena. Ett medvetet beslut att lämna en del av en led osandad skulle öka risken för skadeståndsansvar.

Dessutom skulle partiell sandning kräva underhållsmetoder som avviker från nuvarande praxis och eventuellt även särskild utrustning. Detta skulle försvåra genomförandet av underhållet och sannolikt inte medföra de kostnadsbesparingar som uppskattas i motionen.

Utifrån det ovan anförda anser staden att det inte är möjligt att avsiktligt lämna gång- och cykelleder eller delar av dem osandade med beaktande av trafiksäkerheten, underhållslagstiftningen och stadens skadeståndsansvar.

Stadsmiljödirektören

Stadsstrukturnämnden beslutar föreslå stadsstyrelsen och vidare stadsfullmäktige att fullmäktige

1. antecknar de åtgärder som vidtagits med anledning av motionen för kännedom

2. anser att motionen är slutbehandlad.

Beslut Stadsstrukturnämnden godkände beslutsförslaget.

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar föreslå fullmäktige att den

1 antecknar de åtgärder som vidtagits med anledning av motionen för kännedom

2 anser att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Stadsstyrelsen godkände beslutsförslaget.

Stadsfullmäktige 09.11.2026
53/00.01.06/2025

Stadsstyrelsen

Stadsfullmäktige beslutade

1 anteckna de åtgärder som vidtagits med anledning av motionen för kännedom

2 anse att motionen är slutbehandlad.

Beslut